

mische Geschichte«, og med den sejge Udholdenhed, han stødvis kunde udfolde, arbejdede han sig i Løbet af nogle Dage gennem et Par Bind af det omfangsrige Værk.

For første Gang i sit Liv grebes han her af en historisk Stemning. Hans Blik havde hidtil udelukkende været rettet anelsesfuldt fremad mod den forventede Stortid, — Fortiden havde aldrig sysselsat ham. Nu førtes han endda her helt bagom Kristendommen, ind i en Kultur hinsides den ham fjendtlige Aandsmagt, hvis nedbrydende Virkninger det var bleven ham en Slags Sport overalt at eftervise, og som han indtil det aller-sidste havde maattet bekæmpe ogsaa hos sig selv. I Republikens Helteskikkelser fandt han de forbilledlige Karakterer, han hidtil havde savnet. I hele dette praktisk anlagte, handlemodige, kloge og usentimentale Hedningefolk saae han Mennesket i uforvrænget Oprindelighed, Titanslægten, hvorom han uklart havde drømt, og med hvilken han følte sig selv i Slægt.

I et af sine Breve til Jakobe skrev han:

»Aldrig har jeg saa stærkt som hernede følt, hvilken Forbrydelse mod Menneskene Kristendommen er. Aldrig har jeg med en saadan Skamfuldhed forstaaet, hvor dybt vi er sunkne, og hvor højt vi endnu skal tilvejs for bare at række Skuldrene af den Slægt, hvis Menneskestorhed hin blegnæbede Herre fra Nazareth har vovet at

typet